

Ako nauka konačno potvrdi da živimo u nečijoj simulaciji pre nego u stvarnosti, sledi potraga za odgovorom na najjezivije pitanje koje je čovek ikada sebi postavio: ko nas obmanjuje?

Jedno od pitanja koje je obeležilo istoriju filozofije u poslednjih pet stoleća svakako je jedno od naizgled najbesmislenijih koja su ikada postavljena: da li je ovo oko nas realnost ili sanjamo, da li zaista postojimo u ovom svetu na način na koji mislimo da postojimo ili nas obmanjuju zli demon, ludi naučnik ili neko vanzemaljsko biće?

Epistemologija kao savremena filozofska nauka počela je sa Reneom Dekartom a u popularnu kulturu i u umove velike većine ljudi ušla sa filmskom franšizom "Matriks", pre svega njenim prvim (i najboljim?) delom.

Osnovna ideja iza ove hipoteze leži u tome da nikada ne možemo biti sigurni da li sanjamo ili smo na javi, pošto smo svi iskusili snove koji su toliko realni da čak ni kada smo se probudili nismo bili sigurni da li se to stvarno desilo ili ne. Dekart je debatovao o mogućnosti da nas obmanjuje zli demon koji je pametan i obmanjujući koliko je i moćan i koji svu svoju snagu koristi u svrhu stvaranja iluzije u nama (a možda i u drugima) da spoljni svet postoji.

Savremena filozofska varijanta ovog koncepta je tzv. mozak u tegli koji je žicama povezan sa superkompjuterom, koji stvara istu takvu iluziju.

"Matriks" je umetničko razvijanje ove hipoteze: naš svet je iluzija, kompjuterska simulacija koju je napravila mašina sa veštačkom inteligencijom, dok mi zapravo obitavamo u kapsulama sa telima koja su kablovima nakačena na superkompjuter koji čini da mislimo da postojimo ovde gde postojimo iako smo u stvari na nepreglednim "poljima" na kojima nas uzgajaju roboti kao što mi danas uzgajamo svinje (da li sada osećate neku samllost prema životinjama koje industrijski gajimo radi klanja?).

Akcija u filmu počinje u trenutku kada Morfeus (koga glumi Lorens Fišburn) ponudi Neu (Kijanu Rivs) izbor: uzmi plavu pilulu i nastavi da živiš u blaženom neznanju, ili uzmi crvenu, saznaj pravu istinu o svetu u kome živiš i otkrij "koliko zečija rupa zaista duboko ide".

Naučnici su sada u stanju da nam ponude isti izbor proučavajući radijaciju iz svemira. Ako zaista živimo u simulaciji onda fizički zakoni koji vladaju našim svetom ne moraju nužno biti i zakoni koji vladaju meta-univerzumom naših obmanjivača.

Prvi pokušaj nauke da otkrije istinu o našem univerzumu dogodio se 2001. godine kada je Set

Lojd, inženjer kvantne mehanike sa MIT-a, procenio broj kompjuterskih operacija koje je naš univerzum izvršio od Velikog praska. Njegov zaključak je bio da je malo verovatno da smo u simulaciji pošto bi računar za tako nešto morao biti veći od samog univerzuma, a bila bi potrebna i veća količina energije nego što je ceo univerzum poseduje.

Međutim, drugi naučnici su uskoro ustanovili da tako nešto uopšte ne bi bilo potrebno: bilo bi dovoljno jednostavno napraviti nesavršenu repliku kosmosa koja je dovoljno dobra da zavara njegove stanovnike. Na primer, mikroskopski život, stabla u šumi i daleke zvezde ne bi u simulaciji postojale immanentno već samo u onim retkim situacijama kada ih neko od nas posmatra. Mi to nikada ne bismo znali jer svaki put kada bacimo pogled na ove objekte, oni bi bili tu i nestajali kada ga skrenemo.

Ako je ovo tačno, onda je potreban daleko slabiji računar nego što je Lojd mislio pre 12 godina.

Čak ni sa današnjom tehnologijom koju ljudi poseduju nije nemoguće stvoriti virtuelni univerzum. Šta više, naučnici to i rade, kada prave simulacije o ranom kosmosu i mladim galaksijama koje se razvijaju i menjaju. Pošto tehnologija napreduje munjevitom brzinom, uskoro bi jedino zakoni mogli biti ono što nas sprečava da i sami stvorimo jedan ovakav simulirani kosmosu u kome žive veštački ali svejedno osetilni ljudi.

- U roku od jednog veka moći ćemo da ubacimo ljude u simulaciju – tvrdi Sajlas Bin, nuklearni fizičar sa Univerziteta u Vašingtonu.

Zbog svega ovoga je Nik Bostrom, filozof sa Oksforda, zaključio 2003. godine da je mnogo smislenije kladiti se na to da smo obmanuta veštačka inteligencija bazirana na silicijumu u jednoj od mnogih simulacija nego na to da smo bazirani na ugljeniku i da živimo u stvarnom svetu.

Ova opklada je postala realna kada je matematičar Džon D. Berou sa Kembridža ocenio da bi nesavršena simulacija stvarnosti morala imati povremene kvarove i kao i svaki softver morala biti apdejtovana s vremena na vreme. O kakvim kvarovima je reč? Pa na primer kada se fizički svet ponaša suprotno zakonima koji u njemu vladaju, ili kada izgubimo ključeve i nađemo ih na praznom stolu koji smo nekoliko puta proverili. A to se dešava.

Gorepomenuti Sajlas Bin je predložio konkretan test: serijom naučnih hipoteza i proračuna došlo se do zaključka da bismo, ako je naš univerzum simulacija, morali svedočiti maksimalnoj energiji najbržih čestica. I gle čuda, astronomi su приметili da je maksimalna energija najbržih čestica uvek ista i iznosi 10 na 20 elektronskih volti.

Pored toga, ako je svemir beskočanan onda bi kosmički zraci morali da dolaze iz svih pravaca podjednako. Ako živimo u simulaciji onda ta jednaka distribucija ne bi postojala. Astronomima je

potrebno još puno podataka i istraživanja da bi mogli da odgovore na ovo pitanje, ali pre nego što se to desi morali bismo se pripremiti na najgore.

Ako smo zaista obmanuti, ko je naš obmanjivač, ili ko su obmanjivači? Da li je to ono biće koje od vjkada zovemo Bogom? Da li bi potvrda hipoteze o simulaciji bila konačni dokaz da nebeski otac postoji?

Ili su naši obmanjivači zapravo samo dobroćudni naučnici koji to rade samo da bi razumeli kosmos, bez želje da se mešaju u svoju simulaciju? Da li su možda u pitanju tvorci nekog džinovskog rijalitija u kome se nalazimo, koji menjaju pravila kako im se čefne i mešaju se u naše stvari radi svoje zabave? Da li se možda igraju nama kao što se mi igramo Simsima? U tom slučaju, da li bi onda trebalo da se trudimo da živimo što je zabavnije moguće u nadi da će nas naši obmanjivači vaskrsnuti u nekoj novoj simulaciji?

Postoji još jedna strašnija mogućnost: šta ako su naši simulatori takođe i sami u simulaciji nekog još moćnijeg?

Odgovor na test o kosmičkim zracima bi mogao da odgovori samo na pitanje da li smo deo obmane, ali na pitanja koja slede posle toga odgovore mogu da dobiju samo odabrani.

Tu se vraćamo na suštinu. Kada bi vam neko ponudio plavu i crvenu pilulu, koju biste uzeli? Da li se plašite istine?

Pogledajte video:

{youtube}zQ1_lbFFbzA{/youtube}

Prenesesno sa: <http://www.telegraf.rs/zanimljivosti/882812-da-se-najezis-zivimo-u-matriksu-robujemo-nepoznatim-bicima-foto-video>

—